

తైత్తిరీయాపనిషత్

॥శీక్షా వల్లీ॥

హరిః ఓమ్॥ శం నో మిత్రశ్శం వరుణః॥ శం నో భవత్వర్యమా॥ శం న ఇన్ద్రో బృహస్పతిః॥
శం నో విష్ణురురుక్రమః॥ నమో బ్రహ్మణే॥ నమస్తే వాయో॥ త్వమేవ ప్రత్యక్షం బ్రహ్మసి॥
త్వమేవ ప్రత్యక్షం బ్రహ్మ వదిష్యామి॥ ఋతం వదిష్యామి॥ సత్యం వదిష్యామి॥ తన్నామవతు॥
తద్వక్తారమవతు॥ అవతు మామ్॥ అవతు వక్తారమ్॥ ఓం శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః॥[౧]
సత్యం వదిష్యామి పశ్య చ॥॥

ఓం శీక్షాం వ్యాఖ్యాస్యామః॥ వర్ణస్వరః॥ మాత్రా బలమ్॥ సామ సంతానః॥
ఇత్యుక్తశీక్షాధ్యాయః॥[౨]
శీక్షాం పశ్య॥॥

సహ నౌ యశః॥ సహ నౌ బ్రహ్మవర్చసమ్॥ అథాతస్సగంహితాయా ఉపనిషదం
వ్యాఖ్యాస్యామః॥ పశ్యస్వధికరణేషు॥ అధిలోకమధిజ్యోతిషమధివిద్యమధిప్రజమధ్యాత్మమ్॥
తా మహాసగంహితా ఇత్యాచక్షతే॥ అథాధిలోకమ్॥ పృథివీ పూర్వరూపమ్॥
ద్యౌరుత్తరరూపమ్॥ ఆకాశస్సన్ధిః॥[౩] వాయుస్సన్ధానమ్॥ ఇత్యధిలోకమ్॥ అథాధిజ్యోతిషమ్॥
అగ్నిః పూర్వరూపమ్॥ ఆదిత్య ఉత్తరరూపమ్॥ ఆపస్సన్ధిః॥ వైద్యుతస్సన్ధానమ్॥
ఇత్యధిజ్యోతిషమ్॥ అథాధివిద్యమ్॥ ఆచార్యః పూర్వరూపమ్॥[౪] అస్తీవాసుత్తరరూపమ్॥
విద్యా సన్ధిః॥ ప్రవచనగం సన్ధానమ్॥ ఇత్యధివిద్యమ్॥ అథాధిప్రజమ్॥ మాతా పూర్వరూపమ్॥
పితౌత్తరరూపమ్॥ ప్రజా సన్ధిః॥ ప్రజననగం సన్ధానమ్॥ ఇత్యధిప్రజమ్॥[౫] అథాధ్యాత్మమ్॥

అధరా హనుః పూర్వరూపమ్| ఉత్తరా హనురుత్తరరూపమ్| వాక్సన్ధిః| జిహ్వ సన్ధానమ్|
 ఇత్యధ్యాత్మమ్| ఇతీమా మహాసగ్ంహితాః|| య ఏవమేతా మహాసగ్ంహితా వ్యాఖ్యాతా
 పేద| సన్ధీయతే ప్రజయా పశుభిః| బ్రహ్మవర్చసేనాన్నాద్యేన సువర్గ్యేణ లోకేన||[౬]
 సన్ధిరాచార్యః పూర్వరూపమిత్యధిప్రజం లోకేన||

యశ్చన్దసామృషభో విశ్వరూపః| ఛన్దోభ్యోఽధ్యమృతాధ్నం బభూవా| స మేన్ద్రో మేధయా
 స్పృణోతు| అమృతస్య దేవ ధారణో భూయాసమ్|| శరీరం మే విచర్షణమ్| జిహ్వ మే
 మధుమత్తమా| కర్ణాభ్యాం భూరి విశ్రువమ్| బ్రహ్మణః కోశోఽసి మేధయాఽపిహితః| శ్రుతం
 మే గోపాయ|| ఆవహన్తి వితన్వానా||[౭] కుర్వాణా చీరమాత్మనః| వాసాగ్ంసి మమ గావశ్చ|
 అన్నపాసే చ సర్వదా| తతో మే శ్రియమావహ| లోమశాం పశుభిస్సహ స్వాహా|| ఆ మా
 యన్తు బ్రహ్మచారిణస్వాహా|| విమాఽయన్తు బ్రహ్మచారిణస్వాహా|| ప్రమాఽయన్తు
 బ్రహ్మచారిణస్వాహా|| దమాయన్తు బ్రహ్మచారిణస్వాహా|| శమాయన్తు
 బ్రహ్మచారిణస్వాహా||[౮] యశో జనేఽసాని స్వాహా|| శ్రీయాన్ వస్యసోఽసాని స్వాహా|| తం
 త్వా భగ ప్రవిశాని స్వాహా|| స మా భగ ప్రవిశ స్వాహా|| తస్మిన్ద్వహస్రశాఖే| ని భగాఽహం
 త్వయి మృజే స్వాహా|| యథాఽపః ప్రవతాఽయన్తి| యథా మాసా అహర్జరమ్| ఏవం
 మాం బ్రహ్మచారిణః| ధాతరాయన్తు సర్వతస్వాహా|| ప్రతివేశోఽసి ప్ర మా భాహి ప్ర మా
 పద్యస్వ||[౯]

వితన్వానా శమాయన్తు బ్రహ్మచారిణస్వాహా ధాతరాయన్తు సర్వతస్వాహౌకం చ||4||

భూర్భువస్సువరితి వా ఏతాస్తిస్త్రో వ్యాహృతయః| తాసాము హ స్మై తాం చతుర్థీమ్|
 మాహాచమస్యః ప్రపేదయతే|| మహ ఇతి తద్బ్రహ్మ| స ఆత్మా అజ్ఞాన్యన్యా దేవతాః||
 భూరితి వా ఆయం లోకః| భువ ఇత్యన్తరిక్షమ్| సువరిత్యసౌ లోకః||[౧౦] మహ ఇత్యాదిత్యః|

ఆదిత్యేన వావ సర్వే లోకా మహీయన్తే॥ భూరితి వా అగ్నిః భువ ఇతి వాయుః॥
 సువరిత్యాదిత్యః॥ మహ ఇతి చన్ద్రమాః॥ చన్ద్రమసా వావ సర్వాణి జ్యోతీగ్ంషి మహీయన్తే॥
 భూరితి వా ఋచః॥ భువ ఇతి సామాని॥ సువరితి యజుగ్ంషి[౧౧] మహ ఇతి బ్రహ్మ॥
 బ్రహ్మణా వావ సర్వే వేదా మహీయన్తే॥ భూరితి వై ప్రాణః॥ భువ ఇత్యపానః॥ సువరితి
 వ్యానః॥ మహ ఇత్యన్నమ్॥ అన్నేన వావ సర్వే ప్రాణా మహీయన్తే॥ తా వా
 ఏతాశ్చతస్రశ్చతుర్థా॥ చతస్రశ్చతస్రో వ్యాహృతయః॥ తా యో వేదా స వేద బ్రహ్మ॥
 సర్వేఽస్మై దేవా బలిమావహన్తి॥[౧౨]

అసౌ లోకో యజుగ్ంషి వేద ద్వే చ॥౧౩॥

స య ఏషోఽన్తర్హృదయ ఆకాశః॥ తస్మిన్నయం పురుషో మనోమయః॥ అమృతో
 హిరణ్మయః॥ అన్తరేణ తాలుకే॥ య ఏష స్తన ఇవావలమ్బతే॥ సేన్ద్రయోనిః॥ యత్రాసౌ
 కేశాన్తో వివర్తతే॥ వ్యపోహ్య శీర్షకపాలే॥ భూరిత్యగ్నౌ ప్రతితిష్ఠతి॥ భువ ఇతి వాయౌ॥[౧౪]
 సువరిత్యాదిత్యే॥ మహ ఇతి బ్రహ్మణి॥ ఆప్నోతి స్వారాజ్యమ్॥ ఆప్నోతి మనసస్పతిమ్॥
 వాక్పతిశ్చక్షుష్పతిః॥ శ్రోత్రపతిర్ద్విజ్ఞానపతిః॥ ఏతత్తతో భవతి॥ ఆకాశశరీరం బ్రహ్మ సత్యాత్మ
 ప్రాణారామం మన ఆనన్దమ్॥ శాన్తిసమృద్ధమమృతమ్॥ ఇతి ప్రాచీనయాగ్యోపాస్సవ్॥[౧౫]

వాయావమృతమేకం చ॥౧౬॥

పుథివ్యన్తరిక్షం ద్యౌర్దిశోఽవాన్తరదిశాః॥ అగ్నిర్వాయురాదిత్యశ్చన్ద్రమా నక్షత్రాణి॥ ఆప
 ఓషధయో వనస్పతయ ఆకాశ ఆత్మా ఇత్యధిభూతమ్॥ అథాధ్యాత్మమ్॥ ప్రాణో
 వ్యానోఽపాన ఉదానస్సమానః॥ చక్షుశ్రోత్రం మనో వాక్త్వక్॥ చర్మ మాగ్ంసగ్ం స్నావాఽస్థి
 మజ్జా॥ ఏతదధివిధాయ ఋషిరవోచత్॥ పాఞ్క్రం వా ఇదగ్ం సర్వమ్॥ పాఞ్క్రైవ
 పాఞ్క్రగ్ం స్పృణోతీతి॥[౧౭]

సర్వమేకం చ॥7॥

ఓమితి బ్రహ్మ ఓమితీదగ్ం సర్వమ్ ఓమిత్యేతదనుకృతి హ స్మ వా అప్యో
శ్రావయేత్యాశ్రావయంతి ఓమితి సామాని గాయంతి ఓగ్ం శోమితి శస్త్రాణి శగ్ంసంతి
ఓమిత్యధ్వర్యుః ప్రతిగరం ప్రతిగృణాతి ఓమితి బ్రహ్మ ప్రసాతి
ఓమిత్యగ్నిహోత్రమనుజానాతి ఓమితి బ్రాహ్మణః ప్రవక్ష్యన్నాహ బ్రహ్మోపాష్నవానీతి
బ్రహ్మోపాష్నోతి[౧౬]

ఓం దశ॥8॥

ఋతం చ స్వాధ్యాయప్రవచసే చ సత్యం చ స్వాధ్యాయప్రవచసే చ తపశ్చ
స్వాధ్యాయప్రవచసే చ దమశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచసే చ శమశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచసే చ
అగ్నయశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచసే చ అగ్నిహోత్రం చ స్వాధ్యాయప్రవచసే చ అతిథయశ్చ
స్వాధ్యాయప్రవచసే చ మానుషం చ స్వాధ్యాయప్రవచసే చ ప్రజా చ స్వాధ్యాయప్రవచసే
చ ప్రజనశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచసే చ ప్రజాతిశ్చ స్వాధ్యాయప్రవచసే చ॥ సత్యమితి
సత్యవచా రాధీతరః తప ఇతి తపోనిత్యః పౌరుశిష్టిః స్వాధ్యాయప్రవచసే ఏవేతి నాకో
మౌద్గల్యః తద్ధి తపస్తద్ధి తపః[౧౭]

ప్రజా చ స్వాధ్యాయప్రవచసే చ షట్స॥9॥

అహం పృక్షస్య రేరివా కీర్తిః పృష్ఠం గిరేరివ ఊర్ధ్వపవిత్రే వాజినీవ స్వమృతమస్మి
ద్రవిణగ్ం సవర్చసమ్ సుమేధా అమృతోక్షితః ఇతి త్రిశక్కోర్వేదానువచనమ్॥[౧౮]

అహగ్ం షట్స॥10॥

పేదమనూచ్యాచార్యోఽస్తేవాసినమనుశాస్తి॥ సత్యం వదా ధర్మం చరా స్వాధ్యాయాన్మా
 ప్రమదః॥ ఆచార్యాయ ప్రియం ధనమాహృత్య ప్రజాతన్తుం మా వ్యవచ్ఛేధీః॥ సత్యాన్న
 ప్రమదితవ్యమ్॥ ధర్మాన్న ప్రమదితవ్యమ్॥ కుశలాన్న ప్రమదితవ్యమ్॥ భూత్యై న
 ప్రమదితవ్యమ్॥ స్వాధ్యాయప్రవచనాభ్యాం న ప్రమదితవ్యమ్॥ [౧౯] దేవపితృకార్యాభ్యాం న
 ప్రమదితవ్యమ్॥ మాతృదేవో భవ॥ పితృదేవో భవ॥ ఆచార్యదేవో భవ॥ అతిథిదేవో భవ॥
 యాన్యనవద్యాని కర్మాణి॥ తాని సేవితవ్యాని॥ నో ఇతరాణి॥ యాన్యస్మాకగ్ం సుచరితాని॥
 తాని త్వయాపాస్యాని॥ [౨౦] నో ఇతరాణి॥ యే కే చాస్మచ్ఛ్రేయాగ్ంసో బ్రాహ్మణాః॥ తేషాం
 త్వయాఽఽససే న ప్రశ్వసితవ్యమ్॥ శ్రద్ధయా దేయమ్॥ అశ్రద్ధయాఽదేయమ్॥ శ్రియా
 దేయమ్॥ హ్రియా దేయమ్॥ భియా దేయమ్॥ సంవిదా దేయమ్॥ అథ యది తే
 కర్మవిచికిథ్సా వా వృత్తవిచికిథ్సా వా స్యాత్॥ [౨౧] యే తత్ర బ్రాహ్మణాస్సంమర్శినః॥ యుక్తా
 ఆయుక్తాః॥ అలూక్షా ధర్మకామాస్సృః॥ యథా తే తత్ర వర్తేరన్న్॥ తథా తత్ర వర్తేథాః॥
 అథాభ్యాఖ్యాతేషు॥ యే తత్ర బ్రాహ్మణాస్సంమర్శినః॥ యుక్తా ఆయుక్తాః॥ అలూక్షా
 ధర్మకామాస్సృః॥ యథా తే తేషు వర్తేరన్న్॥ తథా తేషు వర్తేథాః॥ ఏష ఆదేశః॥ ఏష
 ఉపదేశః॥ ఏషా పేదోపనిషత్॥ ఏతదనుశాసనమ్॥ ఏవముపాసితవ్యమ్॥ ఏవము
 చైతదుపాస్యమ్॥ [౨౨]

స్వాధ్యాయప్రవచనాభ్యాం న ప్రమదితవ్యం తాని త్వయాపాస్యాని స్యాత్తేషు వర్తేరన్న్వప్త చ॥ 11॥

శం నో మిత్రశ్శం వరుణః॥ శం నో భవత్వర్చమా॥ శం న ఇన్ద్రో బృహస్పతిః॥ శం నో
 విష్ణురురుక్రమః॥ నమో బ్రహ్మణే॥ నమస్తే వాయో॥ త్వమేవ ప్రత్యక్షం బ్రహ్మాసి॥ త్వామేవ
 ప్రత్యక్షం బ్రహ్మోవాదిషమ్॥ ఋతమవాదిషమ్॥ సత్యమవాదిషమ్॥ తన్మామవీత్॥
 తద్వక్తారమావీత్॥ ఆవీన్మామ్॥ ఆవీద్వక్తారమ్॥ ఓం శాన్తిః॥ శాన్తిః॥ శాన్తిః॥ [౨౩]
 సత్యమవాదిషం పశ్య చ॥ 12॥

శం నశ్శీక్షాగ్ం సహ నౌ యశ్శన్దసాం భూస్సయః పృథివ్యోమిత్యతం చాహం వేదమనూప్య శం నో ద్వాదశ||12||
శం నో మహ ఇత్యాదిత్యో నో ఇతరాణి త్రయోవిగ్ంశతిః||23|| శం నశ్శాన్తిశ్శాన్తిః||

||హరిః ఓమ్||

||శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు||